

slaget den væsentligste Del af de Hovedprincipper, som man fandt det nødvendigt i 1906 at tage ud for derved at faa det til at glide. Det tager sig egentlig ejendommeligt og, jeg kunde fristes til at sige, paradoksalt ud, at de Hovedprincipper, man i 1906 fjernede for derved at faa fri Bane for Retsplejelovforslagets Vedtagelse, sætter man i 1914 for den væsentligste Del ind igen for derved at føre den frelst i Havn. Lad mig imidlertid her betone, at det Modsætningsforhold, som saaledes raader imellem den Taktik, man valgte i 1906, og den, man har valgt i 1914, for om muligt endelig at faa et positivt Resultat af de mange Aars ihærdige Reformbestræbelser, synes mig ikke at være i Disfavn af det Lovforslag, vi her beskæftiger os med. Jeg har allerede paapeget, at det væsentligt turde være Bekostningshensyn, der skabte Dødens Ro om den i 1909 vedtagne Retsreform. Her er jo Tale om en Reform, som vil koste mange Penge, og man tør vel sige, at den almindelige Opfattelse gaar ud paa, at Reformen af 1909 bød for lidt for Pengene. Jeg tror i alt Fald at turde sige, at for hvert Aar der gik, vandt den Anskuelse i Styrke paa Tingene, at der raadede et afgjort Misforhold mellem det Besvær, Retsreformen af 1909 vilde paaføre Befolkningen, og de Udgifter, den vilde paaføre Samfundet paa den ene Side og de virkelige Fremskridt, den bød, paa den anden Side. Thi maalt med den Maalestok, som bør anlægges overfor en Retsplejelov indenfor et Kultursamfund som vort, lader det sig jo ikke nægte, at Loven af 26. Marts 1909 indeholdt iøjnefaldende Mangler. Mod den her udhævede Baggrund er det altsaa, at den Reform, der her er blevet forelagt, maa prøves og maales, og det forekommer da mig, at den staar relativt gunstigt, sammenlignet med de Reformforslag, vi tidligere har beskæftiget os med, og at der derigennem er hjemlet den Adkomst til en saglig Prøvelse med saa megen Vællie, som der raades over, naar man som mine Partifæller og jeg er mere eller mindre afgjorte Modstandere af Nævningepriippet og med større eller mindre Betæneligheder fæster sig ved det nærliggende Spørgsmaal: Hvor skal Pengene til Retsplejelovens Gennemførelse komme fra?

Det er nemlig en bekostelig Reform, en stor og betydningsfuld Sag; den vil kræve store Etableringsomkostninger og betydelige, aarlig tilbagevendende Udgifter. Der er Anledning til at beklage sig over, at der kun er lævnt Tinget forholdsvis kort Tid til dets Arbejde paa denne store Sag. Hertil kommer yderligere, at ved denne Lejlighed fanger Bordet; man tager ikke som tidligere Retsreformen betingelsesvis, man tager ikke dens Gennemførelse, betinget af Vedtagelsen af senere Supplementslovsforslag; her har den højtbærede Justitsminister ud fra den Betragtning, at Spørene skræmmer, foretrukket at fremsætte Retsplejelovforslaget under eet med de til den knyttede Supplementslovsforslag, og at han vælger denne Taktik, kan man i ingen Henseende fortænke ham i.

Jeg har allerede i Forbigaaende henpeget paa, at der indenfor min Partigruppe raader alt andet end sympatiske Følelser overfor Nævningeinstitutionen, Følelser, hvis Ydergrænser kan betegnes ved Kølighed til den ene, afgjort Uvillie til den anden Side. Vi savner ganske Troen paa, at Nævningeinstitutionen skulde tilføre et betydende Plus til den Retsbevidsthed og den Retsfølelse, som turde være Stræbepillen indenfor al Retspleje. Vi føler os overbeviste om, at denne vor Opfattelse deles ikke alene af det Udlænd, hvor Dommen over Nævningeinstitutionen kan fældes ud fra en prøvet Erfaring, men ogsaa indenfor den overvejende Del af vore hjemlige juridiske Kredse. Det forekommer mig under disse Omstændigheder, at Etableringen af Nævningeinstitutionens vidtløftige Apparat er at paaføre Befolkningen et urimeligt og hensigtsløst Besvær, men et Besvær i øvrigt, som vi finder det naturligt skal deles ogsaa af Kvinderne, naar vi overhovedet skal have Nævningeinstitutionen. Vi er ogsaa opmærksomme paa, at denne Institution vil betyde en væsentlig Udgift for vort Samfund. Den er i Lovforslaget opgjort til 155,000 Kr. Ved Folketingets Forhøjelse af Nævningediæterne, en Forhøjelse, som jeg finder overmaade betimelig, vil Udgiften imidlertid forøges, den vil gaa op i hvert Fald til noget som 180,000 Kr.; og det forekommer os, at det Besvær for Befolkningen og den Udgift for Samfundet staar i afgjort Misforhold til Institutionens Be-